VEGYESEK.

Szent István király ezüst dénárjai. A Matlekovics-féle nagy munka VII. kötetében a Pénzverésről szóló czikkben Mály Sándor azt irja (135. lap), hogy Szent István pénzei tiszta ezüstből készültek és átlag 0·768 gram súlyúak. Ha ez áll, úgy egy magyar márka tiszta ezüstből (245·58 gram) 320 dénárt vertek, mert 320 × 0·768 = 245·76 gram. Már pedig ha 8 pensa ment egy márkára, úgy már Szent István idejében is 40 dénárt számítottak egy pensára, nem pedig 30 dénárt, mint eddig hittük. *Kropf Lajos.*

Középkori pénzek értéke. Cantor Móricz Vorlesungen über Gesch. d. Mathematik czímű művében idézi (II. 17.) a következő tételt Leonardo Pisano (Fibonacci) Liber Abaci-jából „Imperiales 12 valent pisaninos 31 et soldus Ianuinorum valet pisaninos 23 et soldus turnensium valet Januinos 13 et soldus Barcellonensium valet turnenses 11.“ Cantor szerint a kézirat első kiadása 1202-ből, másodika pedig állitólag 1228-ból való.

Mint azonban láttuk, 1203/4-ben Wolfger püspök embere egy márka ezüstért kapott 480, 474 és 450 átlag 471 imperialis dénárt (Gazd. tört. Szemle VI. 66.), más helyen pedig 1320 pisai dénárt egy márka ezüstért (U. o. 68.). De ha Fibonaccinak van igaza és egy imperialis solidus brevis megért 31 pisai dénárt, úgy 1320 pisai dénár megért 511 imperiális dénárt. Viszont ha Wolfger emberét nem fonták be, úgy 12 imperiális többet ért 33 usque 35 pisainál.

Kropf Lajos.

Magyar ökrök Ausztriában 1493-ban. Miksa császár írja Radkersburgból okt. 28-án Zsigmond osztrák főherczegnek, hogy „Unns hat unnser lieber Oheim, Bruder und Kurfürst, der Künig zu Hunngern und Beheim, ettlich Ochsen an der Schuld, die unns sein lieb zu thund ist, zu geben zugesagt. Verkünnden wir deiner lieb, sopald solch ochsen geanntwort werden, das wir dir und . . . deiner Gemahlin, hunndert derselben ochsen schicken wollen . . . .“ Chmel, Urkunden z. Gesch. Max. I. (No 13.)

Érdekes, hogy II. László az egész 1493. évet Budán töltötte, adósságát ökrökben törlesztette. *Kropf Lajos.*

A hegyaljai borok hire 1660-ban. A Manchester Free Library-ban volt alkalmam nemrég egy régi nyomtatványt átlapozgatni, melynek

czíme „Der Ungarischen Herren Consiliariorum, so zu Graetz versamlet Meinungen wegen beschehenen Angriffs auff Wardeyn“ és melyben a névtelen író több okot sorol föl, hogy miért tartja szükségesnek a török részéről ostrom alá fogott Nagy-Várad segítségére sietni (... wie nothwendig man besagter Vestung zu Hülff kommen müsse). Ezek egyike az, hogy

„dass besonders die edelste Gelegenheit der Berge, welche so den berühmten Torckhkayer-Wein herfür bringen, aus dessen theurem Verkauff Ober-Ungern allein sich ernehren kondte, ungebawet ligen bleiben oder nothwendig in der Feindes Hand kommen muss ....“.

A nyomtatvány végén van egy „Extract auss eines Vornechmen Herreins Schreiben“ de dato 22. Oct. 1660.

Kropf Lajos.

Tokaji bor Francziaországban 1707/8-ban. Marquis de Ferriol, a portánál székelő francziakövet leveleiben többször ir a tokaji borról. Mutatványul közlöm a következő kivonatokat:

Testvérének 1707. jún. 11-én ezt irja: Várom vissza janicsáraimat Magyarországból és a Krimeából. Az előbbi hat hordó tokaji bort fog hozni magával“ (ide Perába).

M. Blondel de Sissonne úrnak 1707. nov. 8-án ezt irja: Többször irtam Olaszországon át Marquis de Torcynak. Küldök neki Martin kapitánynyal egy hordó tokaji bort, mely nagyon kitünő (trés-excellent); M. Lenoirhoz czímezem. Kérem tudja meg a marquistól, hogy mi módon küldje Martin kapitány a bort Párisba; hordóban-e vagy palaczkokban; majd bevárja feleletét, mielőtt útnak indítandja a bort. Ha ez a bor jó, bizony elég drága; itt (Perában) öt tallérnál többet (plus de cinq escus) kell fizetnem palaczkjáért s még ilyen áron sem kaphatok eleget belőle.“

M. Blondel de Jouvancourt úrnak 1707. nov. 8-án ezt írja: „Torcy marquisnak küldök egyszersmind egy hordó tokaji bort; Martin kapitány viszi el azt magával, Midőn átadtam neki azt, a legjobb bor volt, melyet valaha izleltem. Remélem, hogy jó állapotban kerül majd el Párisba. Meg vagyok győződve, hogy Torcy marquis meg fog neki örülni és becsületet fog vallani vele.“

Testvérének 1707. decz. 20-áról: „Martin kapitány egy harmadik hordó tokaji bort visz magával Torcy marquis számára. Soha sem hallottam, hogy hordóból zavaros állapotban lefejtett bor a palaczkokban kiderült volna. Ha jó bor kell, ugy annak a hordóban (sur la lie) kell kiderülnie. Jouvancourt és Lenoir urak hibája volt, hogy az első hordó bort zavaros állapotában fejtették le palaczkokba. Nagyon bajosan fog sikerülni, hogy egy más hordót küldhessek innen. Az utolsó, melyet Martin kapitánynyal küldöttem, igen kitünő (trés excellent).

M. Blondel de Jouvancourt úrnak 1708. aug. 6-áról.